

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nvl.); izven Trsta pa po 8 st. **Telefon številka 870.**

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi e ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici **Molin piccolo št. 3. II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Iz proračunske razprave v zbornici poslancev na Dunaju.

Govor državnega poslanca Spinčića v seji zbornice poslancev dne 11. marca 1903.

(Zvršetak.)

Primorske pokrajine — žrtev države.

Hočem zaključiti. Mi ne moremo reči z odličnostjo, da tajna klavzula v zvezni pogodbi z Italijo obstoji.

Zvezna pogodba je tajna, in tudi če je klavzula v njej, mi ne moremo nič vedeti o njej. Da pa ista baje obstoji, o tem govore mnogi toliko domači kolikor inozemski listi, tudi monakovske novine, torej tudi take iz nemškega cesarstva.

Z vsjo odločitostjo pa moremo reči, da se nam Hrvatom in Slovenem v primorskih pokrajinah dela škoda Italiji v prilog. (Pritrjevanje.)

In v tem pogledu se sklicujem na njeg. ekscelenco, velespoštovanega gospoda plem. Pienerja, sedaj člana gosposke zbornice, ki je kakor finančni minister rekel o neki priliki, da so primorske pokrajine žrtev države. (Čujte! Čujte!)

Mi smo že čisto davjali mnogo podatkov o postopanju vlade in nje organov in danes je bilo tudi navedenih mnogo podatkov — jaz nisem vsega navel, kar bi bil mogel navesti, ampak le nekatere stvari iz najnovejšega časa — podatkov, iz katerih je razvidno, da država, vladni organi, vlada, nasproti Hrvatom in Slovenem ne izpolnjujejo svoje zaprisežene dolžnosti (Prav reči!), da niso nevtralni, da niso jednako dobrohotni in jednako skrbni do obeh plemen v Primorju.

Kaka bi bila dolžnost vlade?

Res je in morda nam pridejo s tem, da tožijo tudi zastopniki onega drugega plemena. Te tožbe od njihove strani so nekaj časa sem zistem in izlasti od časa Rinaldinijevega vladanja v Primorju.

S tem se vladi, vsaj na zunaj, jako olajšuje igra; ona pravi potem: tožijo zastopniki Italijanov, tožijo zastopniki Hrvatov in Slovencev. Torej — to je tisto veliko dokazilo in salomonski zaključek (Čujte!) — vlada mora iti zlato srednjo pot, ona je pravična obema plemenoma.

Ali, gospoda moja, zastopniki onega plenema tožijo tudi, če se nam pripozna najneznatnejša malenkost, ki bi se nam bila morala pripoznati že davno. Dolžnost vladi bi bila torej, da ne gleda na to, da tožijo eni in drugi; ona bi morala marveč strogo preiskavati tožbe od obeh strani in potem še le soditi, ter vsakomur dati to, kar mu gre

PODLISTEK. 68

Na rojstni zemlji.

Spisal **Ksaver-Šandor-Gjalaki**; prevel **M. C. XXII.**

Ko je bila trgatav pri kraju, nastalo je zopet krasno, četuti hladno vreme. Staremu Blinjeviću se je zopet povrnila dobra volja in zopet je bil po cele dove na polju, kjer je bilo dosti opravila še s pospravljanjem zelja in repe. Tudi v vinogradih je bilo dela. Sadile so se grebenice. Lev je bil vedno žojm. Že od nekdanj, kakor otroku, so mu ugajali taki sprehodi z očetom. Sedaj so ga nekako prenašali v tiste drage srečne čase. Tu mu je oče pripovedoval zgodovino vsake njive, vsake meje; brez krajne so bile pripovedi iz življenja domačih kmetov in svojih lastnih doživljajev. Tako je Lev tudi s te strani občutil vedno neko vez, ki ga je čim močneje vezala na ta kraj in kjer je sedaj — skoro ob vsakem koraku naletal na stare znance. Z vsakim dnevom kakor da se je od njegove dosedanjosti odtrgal po kak kos ledu in se raztajal pod toplimi žarki tega doma — in bilo je trenutkov — tako svetlih, tako

po zakonu in pravici (Odobranje). To bi bila dolžnost vlade!

Krivda vlade.

In gospoda moja, ako njegova ekscelencia, gospod ministerski predsednik, v svojem začetkom omejenem odgovoru na interpelacijo govoril o narodnostnem sporu in je predpostavil svoj »žal«, pa naj ne nadevlje meca culpa le svoji vladi, ampak tudi svojim prednikom. Kajti glavni vzrok na tem, da je narodnostni prepir v različnih pokrajinah, in sosebno tudi v Primorju, je e. k. vlada (Pritrjevanje.) in nje organi (Tako je!), ker ona in nje organi že dolgo ene povpspešujejo, a druge zastopljajo.

Če enkrat e. k. vlada in nje organi dopolne pri oaih narodih, katere je zastopljala v minulosti, če bo z vsemi plemeni postopala jednako dobrohotno in jednako skrbno na podlagi državnih temeljnih zakonov in v zmislu najvišjega prestolnega govora, ko vse to dokazuje z dejstvi, potem bo gotovo polsgoma nadvladovala tista ljubezen, o kateri je toli patetično govoril njegova ekscelencia gospod ministerski predsednik, ljubezen med narodi in ljubezen nasproti monarhiji.

Vse to, gospoda moja, je odvisno v glavnem od e. k. vlade in njenih organov. Njej ne treba storiti drugega, nego vršiti pravo in zakon, če res hoče imeti mir med narodi in skupno ljubezen.

Če hoče imeti to tudi za obe plemeni v Primorju, ako je pravična in če stremi po pravičnosti, ako je nevtralna, jednako šarbna in jednako dobrohotna nasproti vsem plemenom sploh, in specijalno tudi nasproti hrvatsko-slovenskemu plemenu v Primorju, potem pa tudi vse, kar sem tu navel, natančno preišče in odredi primerno v obrambo pravice in zakona. (Živahna pohvala in ploskanje. — Govorniko so čestitali od mnogih strani.)

Politični pregled.

V Trstu, 31. marca 1903.

Vrvenje v mladočeškem taboru.

Izvrševalni odbor mladočeške stranke je imel dne 29. marca svojo sejo v Pragi. Tudi v tej korporaciji so duhovni razdeljeni. Eni branijo taktiko večine kluba, drugi zadržujejo radikalno strujo. V ime prvih je govoril dr. Kramář, v imenu drugih pa posebno dr. Gregr in dr. Podlipny. Posredovalno je posegel vmes dr. Herold. Tudi o določanju dneva za shod zaupnikov so šla mnenja navskriž. Slednjič so se zedinili za dan 26. aprila. Priprave za ta shod in sosebno izdelanje predlogov, ki se imajo predložiti istemu, so poverili odboru peterih

dragih [trenotkov — v duši njegovi, da ni vedel, kam bi se denil od sladkega ganotja, od dobrote in radosti. Včasih je kakor malo dete sledil materinim korakom po starem dvoru in je molče spremljal nje hišna opravila — tako blažen — brez besede — udajajoči se vzbujenim čutstvom ljubezni otroške in zvestobe.

Z Vero ni bil že dlje časa. Le enkrat sta se bila le mimogredé sestala v L'pajaku, samo toliko, da jej je mogel povedati, kar so mu pisali z Dunaja v stvari posojila. Ona se mu je zshvalila iskreno in vsa ganjena. Da ni Vera večkrat prihajala v L'pnjak, a on ne v Draganec, temu je bil vzrok ta, da je prišla domov Otilija, a se je tudi Danček prikazoval vsaki dan. Vedela sta, da je novo vino, in da ga je letos več nego navadno, pa sta prišla, da si vzameta svoj del. Sirota Vera pa je namenila mošt za davke in obresti.

Nekega popoldne sta se Blinjević in Lev nekoliko ranee vračala s polja. Opravilo je bilo dogotovljeno pred mrakom, pa sta šla skupno z delavkami domov, da stajim v dvoru in na vrtu dala posla. Lev je odšel gori v svojo sobo, a potem je šel po-

členov: dra. Škarde, dra. Herolds, dra. Pantučka, dra. Podlipnega in urednika Tamo.

O vprašanju eventualnega položaja mandatov se ni govorilo.

Poslanec dr. Ladislav Dvořak je govoril predvčerašnjim na shodu volitev v Domažlicah. Govoril o razburjenju, ki je navstalo sedaj v enem delu naroda češkega, je menil govornik, da je razburjenje navstalo vsled nekega velikega nesporazumljenja. To da ni res, da bi bil mladočeški klub razveljavil svoj sklep, da bo glavno bitko z vlado bito v razpravi o nagodbi. Če je klub privolil prvo čitanje nagodbenih predlog, je storil to v prepričanju, da napravlja vladi veliko večje težave, ako jo sili nastopiti komplicirano in težavno pot preko nagodbenega in carinarskega odseka, nego, ako bi jej z obstrukcijo že o prvem čitanju omogočil uporabo § 14., s čimer bi bila rešena vsega truda.

Omenjeno nesporazumljenje, da je navstalo vsled kratkosti poročila v klubovem sklepu, s katerim so bili določeni govorniki za prvo čitanje proračuna. Klub ni hotel nalašč dodati nikake motivacije, ker ni hotel z dopuščanjem prvega čitanja odstopiti od obstrukcije. Dr. Stransky je sicer res govoril proti obstrukciji, ali klub je izjavil takoj po njegovem govoru, da je Stransky izrazil le svoje osebno mnenje, ki pa ni klubovo.

Demonstracije v Zagrebu. Iz uradnega vira poroča se o zagrebških demonstracijah sledeče: Včeraj popoldne so odposlali visokošolei pet svojih zastopnikov na policijo, da izposlušajo oproščenje zaprtih tovarišev, a so bili o tem oni sami obdržani na policiji. Ko so to izvedeli visokošolei, podalo se je kakih 200 njih demonstrirati pred policijo. O tej priliki so redarji in orožniki obkolili demonstrante ter jih potisnili v dvorišče, kjer so jih vzeli na zapisnik, na kar so jih spustili na svobodo.

Tekom demonstracij je bilo vsega skupaj pobitih 60 oken.

Obratno ravnateljstvo državnih železnic je vladi sporočilo peticijo posl. Franka in tov. glede odprave madjarskih napisov na uradih ravnateljstva. Vlada je na to peticijo izročila kompetentnim oblastim. V podkrepitvenje redarstva došlo je v Zagreb 100 orožnikov.

Deželna vlada je pozvala ravnateljstvo ogrske državne železnice, naj do nadaljnih odredb suspendira spremembe napisov na poslopju državne železnice, katere spremembe so bile odrejene vsled demonstracij.

Včeraj je policija aretirala Štefana Radčića in Henrika Sirovatko radi govorov, katera sta imela v soboto na shodu pred vseučiliščem.

iskat svojo mater. V obednici je našel samo teto in Tomico. Ona je zlagala pasijanse, a ujec se je razvalil po divanu kakor je bil dolg in širok. Kadil je iz dolgega čibuka in je od dolgega časa dražil Brigito, da hoče izvedeti iz kart, da-li se omoži. Poleg tega pa je ugibal sam pri sebi, pri katerem sosedu se najbolje — ja. Lev ju je pustil, ko je izvedel, da je mati v kleti, pak je šel tja.

Bila je to globoka in velika klet pod vsem severnim krilom dvora. Dolga vrata velikih sodov, posivelih in počrnelih od starosti, je zakrivala vse stene. Vnanja vrata kleti so široko zijala, a delavec, dva po dva, so donášali v vedrih vino, od katerega se je širil močan in rezek duh. Pri najbližjem sodu se je Peter popel po lestvici ter sprejemal iz Martinovih rok vedrice, napolnjena vinom iz donešenih veder ter jih je izlival v lij, pritrjen na vrhu sode. V daljnjih sodih so še izpirali. Na vsakem je bil po en mož, pak je metanje vode in ometanje z metlo po starih velikanih čulo sedaj kakor odmev iz kakih propadov sedaj kakor drhtenje po strunah gosli. Starina Janko je tudi našel dela in je od časa do časa razgledaval s svečo v

Policija je objavila razglas, v katerem se nalaga, da se morajo vsi napisi, ki so bili odstranjeni na zahtevo demonstrantov, zopet postaviti na prejšnje mesto in sicer pod globo 200 kron, ker da se mora v smislu policijskega reda vsako spremembo napisov naznati policiji in dobiti od iste dovoljenje za to.

Anglija in Irsko. Svoječasno, posebno za časa delovanja velikega angleškega državnika Gladstone-a se je mnogo govorilo in pisalo o irskem vprašanju, ki je pa zadnje čase stopilo nekoliko v ozadje, ker je v angleški splošni politiki igrala veliko in jako važno ulogo vnanja politika in posebno južno-afričanska vojna. Sedaj pa je Anglija nekako uredila svojo vnanjo politiko ter se pripravila na reševanje perečih vprašanj notranje politike, v kateri igra irsko vprašanje jako važno, da more se reči: najvažnejšo ulogo.

Irci so za se samostojna narodnost in se toliko po veri, kolikor po jeziku ločujejo od Angležev. Anglija t. j. Velika Britanija si je siloma podvrgla Irsko, ki je bila nekdanj samostojna država in bogati angleški lordi so gospodarji vseh velikih irskih posestev, katera obdelujejo Irci le kakor najemniki. Naravno je torej, da streme Irci po samoupravi in po tem, da bi irski kmetovalci postali samostojni in od angleških lordov neodvisni gospodarji. Veliki Gladstone je tako-rekoč vse svoje življenje posvetil reševanju irskega vprašanja, a ni se mu posrečilo, da bi bil Ireem priboril samoupravo in gospodarsko neodvisnost. Kar se njemu ni posrečilo, pa misli — vsaj deloma — izvesti tista stranka, ki je bila njegova nasprotnica in nasprotnica njegovim irskim načrtom, ta je sedanja vladajoča konservativna stranka.

Vlada je namreč te dni predložila angleškemu parlamentu zakonski načrt, glasom katerega dovoli država irskim poljedeleom posojila, da bodo mogli od lordov popolnoma odkupiti posestva, katera sedaj obdelujejo.

Bülow, Goluchovski in Prinetti. To so tisti trije možje, ki vrše tisto imenitno nalogo, da gojé, jej prilivajo in jo skrbno čuvajo pred vsako sapico tisto rahlo, ekso-tično rastlino, katari pravijo ljudje trozveza. Prvi je kancelar nemške države, drugi vodi našo avstrijsko politiko po navodilih iz Berlina in Budimpešte, tretji pa je voditelj italijanske vnanje politike in mora kakor tak balancirati med aspiracijami oficijelne irredente, delujoče proti integriteti naše monarhije, in pa med zahtevami ozirov na trozvezo.

Prvi se mudi te dni v Italiji in hoče baje porabiti to priliko, da se tam doli seroki v notranjost sodov in dajal naloge, kje naj se še izpira.

Gospa Blinjevička je sedela v sredini na nizki leseni stolici, zamotana v dva plašča in je v krilu držala svojo mačko ljubljenko, a ob nogah sta jej bila šarko in bundaš, najljubša jej psa. Lovskih psov ni ljubila. Budno je pazila na delo, najbolj na vrtnarja Martina, za katerega se je bala neprestano, da bi skrivaj ulil vase kako čašico. Ko je došel Lev, je ona vskliknila od radosti in je z nežno silo posegnila k sebi in ga je nekoliko kratki poljubila v obraz, ne izpustivša mu roke iz roke. Vendar je dalje pazila na Martina, ki se je bil že ogledaval, ni-li prišel primeren čas.

— Kje je stari? — je vprašala mati za očeta. Ni še Lev utegnul, da odgovori na vprašanje, ko se je z dvorišča začul močni glas starega. Za hip so se ustavile vse roke v kleti. Stari je klical Martina. Ta je izlezel ven kakor veter. In tedaj je bilo razločiti, da graja Martina, ker ga ni na vrtu, ter mu je naložil, naj delavkam da dela.

(Pride še.)

stane s Prinettijem in Goluchovskim. Prav za prav nas je nekoliko presenetilo, da se pritegne tudi naš minister. Take obzirnosti nismo bili vajeni do sedaj. Dosedaj je bilo rado v navadi, da je g. Bülow pohitel do tovariša Prinettija, ali sta se ta dva gospoda kje v Italiji »slučajno« srečala; in potem, ko sta se lepo dogovorila — a to ne le o stvarih, ki se morda tičejo specialno le Nemčije in Italije, ampak, ki se tičejo tudi Avstrije na živi koži —, je ubral g. Bülow, vračaje se v Berlin, pot preko Dunaja, da je v vsej naglici povedal grofu Goluchowskemu, kaj in kako sta določila on in tovariš Prinetti. A gospodu grofu Goluchowskemu ni trebalo drugzega, nego reči »da« in »amen« k vsemu.

To pot se je torej prof. Bülow izognil temu dosedanemu običaju in je tudi naš minister pritegnen na sestanek, ako smemo verjeti nemškemu listu, ki prinaša to vest. Ali bi ne bilo dobro, da bi se nekako pristulil na ta sestanek tudi g. dr. Koerber, da bi morda kaj izvedel, zakaj mora tudi on, dr. Koerber, tirati tako politiko v našem Primorju, kakoršnja — jo tira v resnici!

Nekoč je imel bivši ministerski predsednik prof. Baden (če se ne motimo) v pogovoru z nekaterimi našimi poslanci hip diplomatične iskrenosti. Naši so mu tožili, kakor tožijo danes dr. u. Koerberju. Tedanji ministerski predsednik pa ni bil tako usmiljen, kakor je dr. Koerber, in ni nič govoril o »neutralski« svoje vlade in nič ni prisegal o jednaki ljubezni svojih organov do obeh plemen v primorskih pokrajinah, ampak jim je rekel suho in na kratko: *Gehen sie auf den Ballplatz!* Pojte na Ballplatz! In na tem Ballplatzu, dragi čitatelji, stoji palača, v kateri posluje naš minister za vnanje stvari.

Pri njem je torej iskati ključa do tiste velike skrivnosti, kateri pravimo avstrijski vladni sistem v avstrijskih primorskih pokrajinah.

Da, da: *Gehen sie auf den Ballplatz.* Torej je imel vendar-le prav naš poslanec Spinčić, ko je menil v svojem zadnjem na veliko zasnovanem govoru, da bi bil Koerber moral, preden je odgovarjal na interpelacijo glede obstanka one tajne klavzule, nekoliko interpelirati gospoda ministra za vnanje stvari, grofa Goluchowskega! Ta gotovo ve, kaj mu je ukazal prof. Bülow.

Zberejo se torej zopet gospodje voditelji vnanje politike trozveznih držav. In ob vsaki taki priliki prihaja nam Jugoslovanom tesno okolo srca. Tem več povoda ima gospod Sonnino v Italiji, da svari svoje rojake, naj bodo previdni in naj ne križajo gospoda grofa Goluchowskega — dobrih namenov!

Tržaške vesti.

† **Dr. Hinko Šuklje.** Dne 29. t. m. je umrl v Zadru odlični celjski zdravnik in rodoljub dr. Hinko Šuklje. Pokojnik se je odlikoval že kakor prvak slovenskih akademikov v Gradu. Dopršivši studije je postal sekundarijem v Ljubljani, a od tu se je preselil kakor praktični zdravnik v Celje. Tu si je kmalu pridobil tako dober glas, da so tudi Nemci radi iskali pri njem sveta in pomoči.

Začnje tedne je iskal na našem jugu pomoči proti zavratni bolezni, a našel je smrt. Ob njegovem grobu žaluje ne le mlada udova, s katero je bil poročen le par mesecev, ampak ves narod, izlasti naši rojaki v Celju. Truplo pokojnikovo prepeljejo v Celje.

Premil škof dr. Nagl je včeraj odpoval v Opatijo.

Dogodki v Riemanjih. Dne 28. t. m. je gospod kapelan Krančič v Riemanjih — a ne Riemanjcev! — pobral z vseh oltarjev sveta razpela in jih prenesel v kapelanijo. Storil je to radi tega, ker ni imel s čim zakriti sv. razpel, kakor je zahtevano v sedanjem postnem času.

Po ves teden ne čujemo v Riemanjih zvonov, pa tudi sv. maše ni med tednom. V nedeljo je bila ob 11. uri. Ljudstva je bilo — kakor po navadi. Učitelj z osmimi otroci, g. Krančič in cerkva. Skupno torej 11 oseb. Na popoldanski službi pa so bili g. Krančič, cerkva in kuharica gospoda kapelana. Torej tri osebe.

Gospod Krančič je začel hoditi prav pridno v obiske po hišah, ali uveriti se je moral že, da je ves trud zastonj.

Vspehi vojaškega nabora v Trstu. Včeraj se je v našem mestu zaključil vojaški nabor.

Pripadnikov drugih občin prišlo je na nabor 325 in jih je bilo potrjenih 85.

Tržačanov pa je prišlo na nabor: na prvi nabor 692 in je bilo potrjenih 234; na drugi nabor 423, potrjenih 53; na tretji nabor 389, potrjenih 93.

To pa to! Tržaška camorra, ali bolje rečeno: tržaški irredentariji postajajo kar čez noč — patrijotični!

V normalnih časih se kar topijo samega navdušenja za bližnje kraljestvo, med tem ko jim je naša država le — barbarska zatiralka najjemenitnejših idealov!

Te dni pa, ko so volitve za mestni svet pred vratmi, te dni se predstavljajo za najboljše avstrijske — patrijote.

Ako jim kak najvnež oporeka njihov patrijotizem — razume se, da avstrijski patrijotizem — imajo že pri rokah nepobitnih dokazov, katere tudi navajajo z vso hlinjeno navdušenostjo!

Onih 5000 kron, katere je tržaški mestni svet svoječasnno in — pogojno določil za spomenik pok. cesarice Elizabete, so jim danes pravi »Cheval de bataille« — katerega jasejo vselej, ko hočejo pridobiti kakega najvneža za se, to je, za tržaško camorro! Po našem skromnem mnenju je tako postopanje naravnost sramotno za naše »vrle« irredentarije! Prepričajo menda ne nobenega količkaj pametnega Tržačana, pač pa kažejo s to najnovejšo taktiko, da jim tla niso tako trdna, kakor se navadno misli.

Proti alkoholizmu. — Pišejo nam: Kratko pred volitvami se je v Trstu ustanovilo društvo, ki hoče delovati za odpravo, ali vsaj za omejevanje števila pijancev. To društvo, sestojče iz samih laških uglednih mož, pa ima menda že med svojimi sovratniki dovolj posla; kajti o kakem delovanju tega društva med nižjimi sloji ni opaziti ni najmanjšega znaka. Minoli četrtek — tako nam pripoveduje ugleden slovenski mož — je bilo opazovati neki tam pod Šklednjem šestorico dovršenih pijancev obojega spola.

Posebno so se odlikovala tri 16–17 letna dekleta, katerih vedenje je bilo tako, da si gnusnejšega re moremo niti misliti! Gledati ob 5. uri popoldne trije deklice v družbi treh mladeničev v stanju popolne pijanosti — in to na javnem šetališču — mora človeka navdušiti gnusom in obupom. Naše mnenje je, da treba nastopiti proti alkoholizmu vse druga pots, nego so sama predavanja in omejevanja urnikov — nekaterim žganjetrcem!

Uvede naj se zakon, ki naj bi prvotno le z malo kaznijo zadeval nezmerno zavzivanje alkoholčnih pijč, a pijance iz navade naj bi kaznoval z vso strogostjo. One pa, ki so naravnost nepoboljšljivi, naj bi oddajali v kak zavod, ustanovljen za te vrste ljudi.

To bi izdalo, drugače je bore malo upanja. Pisec teh vrstic si je bil svoječasnno nadel noslog, da spreobrne nekega mladega pijanca. Vodil ga je par nedelj na sprehod v poštene družbe, na čemer mu je bil — mimogredé povedano — ta pijančevanju podvrženi mož zelo hvaležen. Ko je pa nekega dne srečal na ulici nekega svojega druga v pijančevanju in ga je ta poslednji povabil na čašico dobrega, je mož zašel z pet na stara pots, na potsa pijančevanja! Kakor ta, taka je ogromna večina pijači udanih nesrečnikov. Da so to pravi nesrečniki, sledi iz tega, ker se ti ljudje ubijajo moralno in gmotno: a rajhuše je to, da pijanci ubijajo, zraven samih sebe, tudi svoje družine. — Edini lek proti temu zlu bi bil primeren zakon. Druge pomoči je ni. Ne tajmo, da bi tudi društva proti alkoholizmu mogla doseči marsikaj v omejevanje pijančevanja, ali da bi mogla sama rešiti to nologo, na to ni misliti. Sodelovati morajo roka v roki avtoriteta posvetue in cerkvene oblasti, šola in pa vsa javna vzgoja.

A ker sem že pri tem, naj povem še svoje mnenje o onih, ki tišče v nasprotni ekstrem, ki bi hoteli, da se sploh odpravi vsako vživanje in vsakoršnje pijače, ki je močnejša od vode. To sploh ni potrebno in je — a to je glavno — neizvedljivo, utopijsko! Ne uživanje, ampak zmerno uživanje naj se skuša odpraviti.

N e k d o.
Žid je in ostane — Žid! Včerajnji »Piccolo« prinaša malo notico, v kateri naznanja smrt pok. dra. Degano, krajnjega zdravnika na Opčinah.

To židovsko glasilo v svojih par vrsticah prikazuje pok. kakor navdušenega svojega pristaše. To je uprav židovska laž, kajti pok. dr. Degano je bil ljut nasprotnik

temu glasilu. Evo dokaza: Pokojnik je zadnje čase čisto zahajal v kavarno »Commercio«, kjer je čakal na tramvaj.

Ko mu je postrežnik nudil »Piccolo« — je pokojnik izjavil: »Ne čitam te svinjarije!!!« — Pokojnik je čital le dunajske liste in s tem je dokazano, da je »Piccolo« lagal. Žid ostaja Žid.

(Opozarjamo na današnji dopis iz Opčin. Op. ured.)

Z Opčin nam pišejo: Pokojni dr. Degano je bil rodom Italijan, a spoštoval je drugorodce, kar je posebno pri onih, ki so od magistrata odvisni, izjemen slučaj!

Dr. Degano je bil izvrsten zdravnik in blag človek; revnim bolnikom je rad pomagal ob vsaki uri, ne da bi vpraševal po plačilu, in je bil vsled tega obče priljubljen v vsem V. kraju.

Čast njegovemu spominu!

Značilna volilna praska. Včeraj so se v neki tuksjenji laški zadrugi vršile volitve, katere se lahko z vso pravico smatra kakor nekak preludij bližajočim se volitvám v mestni svet. Ta laška zadruga, ki se imenuje »Unione cooperativa triestina di credito e di risparmio«, šteje 1600 združnikov, od katerih je prišlo včeraj na volitve 1032. Volitev je bila jako burna in sicer radi tega, ker so se volilci razdelili na pristaše kamore in na pristaše nove Dompierijeve stranke. Zmagali so kamoristi, kateri so dobili največ 659 nasproti največ 373 glasovom, katere so dobili pristaši Dompierijeve stranke. Naravno je, da so kamoristi po svoji starej hvalevednej navadi korigirali volilno srečo in tako pomogli svoji stranki do zmage. Ali pustimo to in vzemimo izid volitev takega, kakoršen je.

Kamoristi se kljub temu ne morejo prav nič veseliti svoje zmage, marveč jih je izid včerajšnje volilne praske gotovo napeljal se strahom za bodoče občinske volitve. Treba je upoštevati, da to društvo sestoji iz slojev, na katere najbolj računa kamora za prihodnje volitve, a še med temi sloji ima Dompierijeva stranka tako močno zaslambo, da so morali kamoristi napeti vse svoje sile, da so prodrli na volitvah. Na podlagi teh volitev si sedaj lahko predstavljamo, k ko je razpčenje med onimi sloji, ki gotovo niso zastopani v tej zadrugi, kateri pa bodo padli težko na tehtnico o občinskih volitvah. Priznati moramo, da nas je včerajšnji izid volitev v omenjeni zadrugi iznenatil, ker v resnici nismo mogli verjeti, da ima Dompierijeva stranka že tako močno zaslambo v vseh slojih tržaškega prebivalstva.

Sedaj pa še par besed na adresu voditelja nove protikamoristične stranke, dra. Dompierija.

Po dovršenih volitvah je sinoči zaklical nekdo: »Et nos eos eicimus foras«, ki je bil neperjen proti propadli Dompierijeve stranki in ki prmenja: Vrgli smo jih ven. Ta vsklik vzbuja reminiscence, prav neprijetne reminiscence. V Trstu je bil shed laških županov. Bila je to odijozna, grda demonstracija proti uresničenju najnujnejše kulturne potrebe istrskih Slovincov. Tistokrat je župan dr. Dompieri zaklical: *Eicimus eos foras!* To je šlo na adresu primorskih Slovincov.

Nočemo sedaj dr. u. Dompieriju očitati tega greha, a hoteli smo ga samo opozoriti na to, kako se vsakaka krivica maščuje prej ali slej. Danes mu vračajo isti klic sovražstva in maščevanja prav oni, katerim se je hotel tedaj laskati.

Občni zbor ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metodija vršil se je v nedeljo v najlepšem redu in ob veliki udeležbi, da smo se kar divile zavednosti našega ženstva.

Ob 5. uri je g. predsednica otvorila zborovanje s prirodnim pozdravom in zahvalo navzočim, da so se odzvale v tako velikem številu, če tudi ne bo po zborovanju obččajve veselice. Dokazale da so s tem, da so prišle, ker imajo zmisel tudi za resne stvari, in ne samo za lahkotne zabave. Zaklicala jim je še enkrat »dobro došlo« ter jih povabila, naj pazijo na poročilo, katero bo čitala blagajničarka g. Grom, ker se je društvena tajnica odpovedala sredi leta.

Na to je g. Grom prečitala tajnično poročilo, katero prinesemo deslovno. Ker se je poročilo enoglasno odobrilo, je blagajničarka prečitala svoje poročilo. Če je bilo odobreno tajnično poročilo, s tem večjim veseljem se je vsprejelo poročilo blagajničarice, kajti številke so govorile, da se je podruž-

nica pošteno trdila, da je imela toliko denarnih vhodkov.

Ob točki »želje in predlogi«, oglasila se je gospa Duška Mankoč tako le: *Mislím, da govorim vsem častitim zborovalkam od srca, če se v imenu vseh prav srčno zahvalim g. ej predsednici in g. ej blagajničarici, za njihov trud in požrtvovalnost. Če tudi so ja zapustile štiri gg. odbornice, vendar sti sami nadaljevale podružnično delo, polno napora in skrbi, in to s prav imenitnim vspehom, kakor smo se prepričali iz poročil. — Zato Bog ja živi!* Potem je še predlagala gospa, da naj se voli novi odbor tako le: g. a. Ponikvar, predsednica, g. a. Grom, g. a. Nhtigal, g. a. Bartel, g. a. Dekleva, g. a. Gregorič, odbornice.

Predlog je bil vsprejet enoglasno. G. a. Grom se je upirala, da ona ne vsprejme rada te časti, ter da naj se voli povsem nov odbor, kateri bo morda deloval bolje in v občo zadovoljnost. Č. zborovalke pa niso hotele vsprejeti odpovedi. Na to je izvajala g. a. Ponikvar, da ona tudi ne more vsprejeti predsedniške časti in da je moralno primorana odpovedati se. Kajti razdor v odboru je bil neperjen proti njej in zato se mora odpovedati. Č. zborovalke pa niso hotele slišati nobenega prigovora ter so enoglasno protestirale proti odpravi. Na to se je g. a. Ponikvar vdala za eno leto, ker že ni bilo drugače. Na to je v daljšem govoru navduševala navzoče do dela. (Nje govor prinesemo deslovno). — Potem je sledilo še vsprejemanje novih udinj — so se razpredajali Vestniki ter prinašali različni prispevki za družbo. In tako se je zvil tudi ta občni zbor v občo zadovoljnost in v čast našemu zavednemu ženstvu.

Ciril Metodove biškote zahtevajte slovenski rodoljubi v vsaki prodajalni in pekarni. Ti biškoti so najboljši. Naročila sprejema družbina založnik S. H. Škerl, Sv. Ivan pri Trstu.

Tržaško podporno in bralno društvo bo imelo svoj redni občni zbor v nedeljo dne 5. aprila ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih (ulica Stadion štev. 19, I. nadstr.)

Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Prečitanje društvene kronike minolega leta. 3. Prečitanje računov za leto 1902. 4. Prečitanje izjave pregledovalnega odbora. 5. Posamični predlogi in interpelacije. 6. Volitev predsednika, 2 podpredsednikov, 2 tajnikov, 2 knjigovodij, blagajnika, ekonomu, 18 odbornikov, 9 namestnikov, 6 odbornice, 4 namestnice, 3 pregledovalcev računov in 5 členov mirovne sodnije.

Predlogi morejo biti naznanjeni društvenemu vodstvu vsaj 3 dni pred občnim zborom.

Glasovnice se bodo sprejemale na dan zborovanja od 9. do 12. ure popoldne in od 1. pa do zborovanja popoldne.

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija na Greti je dovolil občni zbor »Pogrebnega društva v Rojanu 20 K. Srčna hvala! — Kakor novi udje so pristopili: g. Jakob Ukmar, g. Jaklič Ivan in g. Primožič Melhijor.

Občni zbor ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metodija v Rojanu se je dne 15. marca t. l. izvršil v splošno zadovoljstvo. Želati bi bilo, da bi ta podružnica v bodoče bolj napredovala, nego je do sedaj. Pogrešamo še dosti narodnih mater in deklet, o katerih vemo, da se zanimajo sicer, da so narodne, ali v naši sredi jih le še ni. Torej, vrle Slovenke, na delo! Pokazite, da niste brezbrizne za bodočnost naše mladine; žrtvujte za svojo dečo! Saj veste, da je v njej bodočnost našega naroda!

Novi odbor je sestavljen tako le: Predsednica: Vekoslava Bavdž; tajnica: Marija Kotol; blagajničarka: Marija Gorjup. Namestnice so: Fani Benčina, Ivanka Mugerli, Zora Pertot.

Vabilo. Podpisani odbor vabi svoje gg. pevece in druge člene na izredni občni zbor, ki se bo vršil v petek, dne 3. aprila t. l. točno ob 8. uri in pol zvečer v prostorih »Slovenske Čitalnice« s sledečim dnevnim redom:

1. Pristop »Slovenskega pevskega društva« ustanovljajoči se »Zvezi slovenskih pevskih družtev«. 2. Morebitni predlogi. — Mnogoštevilne udeležbe nada se

ODBOR »Slov. pev. društva«.
Obveščanje naročnikov o neizvršenju poštinih nalogov v tuzemskem prometu. Od c. kr. poštne in brzojavnega ravnateljstva smo prejeli:

Glasom odleka c. kr. trgovskega mi-

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje poslopa in premoščine prot požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

— — —

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Hiša na prodaj.

Radi selitve je na prodaj hiša v sredini Sežane na glavni cesti. Ima pripraven prostor za prodajalno ter klet, kuhinjo, eno sobo in sobico. Več pove lastnik Josip Kompare v Sežani št. 181.

V življenju ni bilo še nikoli pr like. Kupiti za gl. 2.96 spodaj označeno kolekcijo

12 komadov za gl. 2.96

1 žepna ura, rem.-sidro, dobro ideoča, 3-letno jamstvo; 1 verižica od pritegla goldin ali od niklja; 3 prstani od pritegla goldin, najnovejši facon s ponarejenimi brilanti; 2 krasne spile za kravate od goldin; 2 uhana od goldin, najnovejši facon; 1 fural za ur; 1 broša od goldin pariske mode; 1 privesek za verižico od goldina ali niklja.

Kar ne ugaja, se radovoljno izmerja ali povrne denar, tedaj izključen rizik. Vseh teh 12 krasnih predmetov pošilja proti povzetju ali gredplačju

Kapellner & Holzer,
tov. zaloga ur in juvelov en gros,
Krakovo, Dietljeva ul. 68.
Ilustrovani ceniki gratis in franco.
Agenci se iščejo

**TOVARNA POHIŠTVA
IGNACIJ KRON**

dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.
Novi ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe na zahtevanje brezplačno.

V najem se odda

na Fernetiču hiša s 5 sobami, 1 kuhinjo, 3 kleti, 1 hlevom, s 187 m² metri vrtom in 191 m² metri zemljiščem.
Pripravno za gostilno. Pogoji se izvedo v ulici Molin piccolo 9. I.

Sunke s kožo novč 95, brez kože gl. 1.—, brez kože in kovi gl. 1.10 pleča bre. kosti 90 novč, suho meso in slanina 80 novč, prečiščji jeziki 1 gl., glavina 45 novč, ogerski salami gl. 1.80, navadni 80 novč, boljši 1 gl. iz tunca gl. 1.20 kilogram, kiobase male 10 velike 20 novč. pošilja proti povzetju ali 5 s.g. naprej

Janko Evangelist Sirc, Kranj.

L. Luzerjev obliž za turiste.

Pripoznano najboljšo zdravilo proti ku-jim ošesom, žujem itd.

Glavna zaloga:
Lekarna L. SCHWENK,
DUNAJ-MEIDLING.

Naj se obliž za zahveva **Luzer-jev** turistepo K 1.20.
Vobiva se v vseh lekarnah.

Prodajalnica obuval Julija Romanelli
CORSO 8.

Velikanski dohod za spomladni čas.

Obuvala za gospode
črna, angleška po gl. 3.20, rumena, po gl. 3.50
Specijaliteta obuval za dečke.

Obuvala za gospe.
črni ali rumeni, angleška po gl. 3.50
nizki čevlji lakirani ali beli po gl. 1.90
Naročbe po meri.

Rujavi čevlji za moške ali ženske po gl. 2.50

TRGANJE v rokah in nogah preneha vsakomu v treh dneh ako se posluži **antirheuminega mazila.** Cena steklenice s točnim navodilom in s poštnino, ako se denar naprej pošlje, gl. 1.20.

KAŠELJ preneha ako se uporabi steklenico **trpotčevega soka** in francoškega čaja. Cena s poštnino ako se denar naprej pošlje gl. 1.40. Pri zastavljenih bolečinah treba nadaljne troške.

ŽIVOTNI BALZAM „SALVATOR“

On čisti kri ter je najbolje zdravilo za notranje in zunanje bolezni.

Cena omotu 12 steklenič 2 gl. 50 novč., 24 steklenič 4 gl. 50 novč., s poštnino, ako se denar naprej pošlje lekarni.

„SALVATOR“
v Varaždinu (Hrvatsko)

EPICARIN **LILJANOVA POMADA**

Postranski zaslužek
100 do 200 kron na mesec
si lahko z služ vsak, kd rina mogo znan a s prevzej m tekega **zastopa** s povsod lahko se razprodajem nov mi **patentovanimi predmeti.** Veliki provizija odosno doba in stalna plača se zagoto i. Ponudite z navedbo doseadanja d-lovana pod: **šifro: Nebenverdienst 100 na Gregrov anončni urad, Praga, Jindř. ul. 19.**

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavnica 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in mencične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavši v slučaju žoitve ali prehoda v vojake zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso tš. 7. Telefon 469.

MUZIKALIJE-

Katalogi za **Klavir** Harmonium **Gosli** Cello **Citre** Komorno godb) **Orkester** Kitaro **Pesmi** Humoristiko **Zbore** Duette, Tere te

Dela za učenje itd. razpošilja

brezplačno in franco

OTTO MAASS
Zaloga Muzikalij DUNAJ VI/2, Mariahilferstrasse 91

!! Lepota !!
! Pomlajenost !

Kdor! trpi na spuščajih na obrazu, prišna, zakožnih črvih, rudečim nosu, grčasti, jazpokani ali nečisti koži, na luskah, odpadanju lasij, naj pošlje svoj naslov na

M. FEITH Dunaj VI.
Mariahilferstrasse 45.

Vsak vdobi brezplačno »Migljaji za negovanje lepote« kakor tudi poskušajo izvrstnega kosmetika proti pošiljati 30 stotink v znakmah za poštnine in troške.

Uradnika

sprejme posojilnica v Kopru. Pogoji in nagrada po dogovoru. Opremljene prošnje z dokazili o dosedanjem službovanji je vložiti pri odboru iste do dne 15. aprila 1903.

Trgovina, gostilna in hiše na prodaj ali v najem, pod jako vgodnimi pogoji.

A. Casagrande, Ajdovščina, Primorsko (nova železniška postaja).

Opčine—Repentabor

Da ugodi željam in udobnosti p. o. občinstva je podpisani začetek z jutrašjim d. em organizirani vžne z žarčinjeram vsake nedelje. Vozne bodo v zvezi s prihodi električnega tramvaja na Občine. — Othod iz Trsta ob urah 8.36 in 10.28 pr. tpol. — Othod iz Repentabor ob urah 3.50 in 6.30 popoldne. Cena za vžajo z Opčn v Repentabor in nazaj 30 novč. V Repentabor najtejo izletniki vsako udoba st. izborna vina in isto tako kuhinjo — vse po zmernih cenah. V osdi, da ga slavno občinstvo podpre v tem podjetju, beleži

Štefan Ozbič.

Spoštovane slovenske gospodinje
Zahtevajte pri svojih trgovcih
NOVO
Ciril-Methodijevo
cikorijo.

Išče se

učencev za prodajalnice jestvin. Prednost imajo oni, ki je že nekaj zvežban in zmožen slovenskega jezika. Naslov Eliza Tance na Proseku.

JAKOB BAMBIČ
- trgovec z jedilnim blagom -
Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovsu in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in brobno

Cenike razpošilja franco

Prodaja manufakturnega blaga
SALARINI
v ulici Ponte della Fabra št. 2.
in podružnica
„Alla città di Londra“
ulica Poste nuove št. 9. (Brunerjeva hiša)

Velika zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od gl. 6.50 do 24. za dečke od gl. 4. do 12. suknene jope v velikem izboru od gl. 3. do 8. zimske močne in podšite jope z ovrtnikom od astrahana od gl. 5 — 14, ravno take podšite s kožuvinovo po gl. 12. — Površne suknje v velikem izboru od gl. 18 — 32. Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene hlače od gl. 2.50 — 4.50, finejše od gl. 5 — 9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let od gl. 2.50 — 10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleskina (zlojljeva koža) za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roku v Korminu.

Črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške obleke na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi z največje točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnik v ulici Poste nuove se sprejemajo izdelovanja obleko po meri ter se še posebno vdobiva vsake vrste oble v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital **K 1.000.000**
Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, priporitet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje izzrebane vrednostne papirje in vnovčje zapale kupone.

Daje predujme na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Eskompt in inkasso menic. Borzna naročila.